

تأثیر عوامل ژئوپلتیک بر الگوی سیاسی حکومت کشورهای شیعه مذهب (مطالعه تطبیقی ایران و آذربایجان)

مینا کرم بجاری*، 102،

1396-6-26

شیعیان دو کشور جمهوری اسلامی ایران و جمهوری آذربایجان از دو نظام سیاسی متفاوت برخوردارند ایران دارای نظام سیاسی با ماهیتی دینی و همچنین ولایت فقیه نقش مهندسی و مشروعیت بخشی به اصل نظام را دارد در حالی که نظام سیاسی آذربایجان (لائیک) و سکولار بوده اما دین رسمی و ملی جمهوری آذربایجان اسلام است. بنابر قانون، در این کشور دین از سیاست جداست. پایان نامه حاضر با طرح این سوال، کدام عوامل ژئوپلتیکی بر الگوی سیاسی حکومت کشورهای شیعه مذهب ایران و آذربایجان اثرگذار می باشد؟ در پاسخ به سوال فوق دو فرضیه مطرح است 1- بنظر می رسد موقعیت جغرافیایی 2- تحولات ژئواستراتژیک جهان در تشکیل حکومت‌های ایران و جمهوری آذربایجان موثر می باشد. تحقیق حاضر با استفاده از روش توصیفی تحلیلی به ارائه پیشنهادی راهبردی نقش ولایت فقیه در شکل گیری حکومت اسلامی ایران و همچنین وجود عوامل ژئوپلتیک در الگوی حاکم بر جمهوری آذربایجان پرداخته و اهداف زیر را دنبال می کند. ایران به عنوان کشوری دارای اکثریت جمعیت مسلمان و شیعه و همچنین قرار گرفتن در یک موقعیت ژئوپلتیکی و ژئواستراتژی، گستره جغرافیایی شیعه در خلیج فارس و وجود منابع عظیم انرژی جهان، با این وجود نظام جمهوری اسلامی توانسته قدرت شیعه را در قالب الگوی «ولایت فقیه» در صدر حکومت قرار دهد که در حقیقت، مهم ترین واقعه در طول تاریخ شیعه به حساب می آید. زیرا شیعیان در ایران با رهبری امام خمینی (ره) موفق شدند الگوی حداکثری مطلوب شیعه در دوران غیبت، یعنی الگوی ولایت فقیه را در تاریخ شیعه تحقق ببخشند و با دفاع از حاکمیت فقیه منتخب مردم الگویی نابی را در معرض دید شیعیان جهان قرار دهند. آذربایجان با وجود اشتراکات فراوان فرهنگی، قومی، مذهبی به دلیل عوامل ژئوپلتیک و الگوی حاکم بر حکومت و نفوذ ایالات متحده آمریکا و اسرائیل به دلیل هراس از گسترش بنیادگرایی اسلامی، با ایران سیاست دوگانه ای را اتخاذ نموده و همچنین در ارکان حکومتی، دینی، سیاسی، فرهنگی و رسانه ای که پس از رهایی از کمونیست ها دچار مصیبت بزرگ تری به نام نفوذ صهیونیست ها شده و به دلیل لائیک بودن حکومت و عدم حضور علمای شیعه و مراجع، راه را برای حکومت غیر دینی هموار نموده است.

کلمات کلیدی: ژئوپلتیک شیعه، جمهوری اسلامی ایران، جمهوری آذربایجان، الگوی سیاسی، ولایت فقیه، لائیک

